

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Král Sedžong jako národní hrdina a jeho stopa v moderní Koreji

King Sejong as a national hero and his trace in modern Korea

Olomouc 2023, Adéla Drdáková

Vedoucí práce: Petra Lee, MA

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne.....

Podpis.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, Petře Lee, MA, za cenné rady a odbornou pomoc.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá postavou korejského krále Sedžonga jako národního hrdiny a jeho vyobrazením v moderní audiovizuální tvorbě. V první kapitole se zaměřím na pojem hrdina, jeho definici a pojetí v celosvětovém i korejském měřítku. Následně představím postavu samotného krále Sedžonga a jeho historické pozadí a v poslední části práce se budu zabývat vyobrazením této postavy ve vybraných filmech a seriálech.

Počet stran: 40

Počet znaků včetně mezer: 60 594

Počet titulů použité literatury: 51

Klíčová slova: král Sedžong; Korea; hrdina; hrdinství; nacionalismus; vyobrazení; film; seriál

Annotation

This bachelor thesis deals with the figure of Korean King Sejong as a national hero and his portrayal in modern audiovisual creations. In the first chapter, I will focus on the concept of hero, its definition and concept on a global and Korean scale. Secondly, I will present the character of King Sejong himself and his historical background, and in the last part of the work I will deal with the portrayal of this character in selected films and television series.

Number of pages: 40

Number of characters including spaces: 60 594

Number of titles of used literature: 51

Key words: King Sejong; Korea; hero; heroism; nationalism; representation; film; serial

Obsah

Úvod	6
1 Hrdina	7
1.1 Definice hrdiny.....	7
1.2 Kdo je hrdina.....	8
1.3 Vznik hrdiny	8
1.4 Řeční hrdinové	8
1.5 Východní hrdinové.....	10
1.5.1 Korejšští hrdinové.....	11
1.6 Hrdinství	13
1.7 Nacionalismus.....	14
1.7.1 Nacionalismus v Koreji	15
2 Král Sedžong	17
2.1 Historické pozadí.....	17
2.2 Sedžongův život	18
2.3 Sedžongovy úspěchy	19
2.4 Hangül	21
2.5 Současnost	23
3 Král Sedžong v moderní audiovizuální tvorbě.....	25
3.1 Film - <i>Singidžon</i> (The Divine Weapon, 2008).....	25
3.2 Film - <i>Nanŭn wangirosoida</i> (I Am the King, 2012)	26
3.3 Film - <i>Naratmalssami</i> (The King's letters, 2019)	27
3.4 Film - <i>Čchŏnmun:hanŭle mudnŭnda</i> (Forbidden Dream, 2019)	29
3.5 Seriál – <i>Pchongdang pchongdang LOVE</i> (Splash Splash Love, 2015).....	30
3.6 Seriál - <i>Čosŏngumasa</i> (Joseon Exorcist, 2021)	31
Závěr.....	34
Seznam použité literatury a pramenů	36

Úvod

Král Sedžong byl čtvrtým panovníkem korejského státu Čosön, kde vládl v letech 1418-1450. Je také znám jako Sedžong Veliký, což v tomto případě není bráno jako nadsázka, nýbrž byl skutečně největším a nejvýznamnějším králem v dlouholeté korejské historii. Období jeho vlády je považováno za zlatý věk vzdělanosti a rozvoje. Za jeho vlády se dosáhlo nemalého pokroku v oblasti vědy, techniky, kultury a lingvistiky. Jeho největším úspěchem dodnes zůstává korejská abeceda hangŭl, která se i přes svůj počáteční neúspěch stala jedním z nejsostikovanějších druhů písma a zároveň korejským národním pokladem. I přestože byl Sedžong vždycky považován za významného krále, jeho identita coby národního hrdiny se začala budovat až o mnoho let později, pravděpodobně v dobách vzestupu korejského nacionalismu.¹

Historické události a postavy často do jisté míry vzbuzují zájem umělců a spisovatelů režiséry nevyjímaje. Avšak ne vždy se podaří správně interpretovat chod dějin, touha přikrášlovat si fakta je mnohdy zkrátka až moc velká.

Cílem této práce je tedy představit si postavu krále Sedžonga a podívat se na to, jak je tato osobnost vyobrazena v moderní audiovizuální tvorbě. Rozhodla jsem se proto zaměřit na čtyři filmy a dva seriály, ve kterých figuruje Sedžongova postava a podívat se na to, čeho se tato díla týkají a jak je v nich sám král interpretován.

Na začátku se krátce seznámíme s pojmem hrdina a podíváme se na to, kdo to hrdina vlastně je. Představíme si ty nejvýznamnější, ať již z Řecka nebo Asie, a zaměříme se také na to, jak souvisí nacionalismus s vnímáním hrdinů. Následně blíže poznáme postavu krále Sedžonga, řekneme si něco o jeho životě a úspěších. Poslední část je věnována samotným filmům a seriálům.

Při přepisu korejských názvů a jmen je použita česká vědecká transkripce, stejně tak i u jmen z jiných cizích jazyků. U korejských autorů publikujících v angličtině jsou však jména ponechána v anglické transkripci.

¹ KOEHLER, Robert, ed. *Hangeul: Korea's Unique Alphabet* [online]. Seoul: Seoul Selection, 2010, str. 47 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/336645285/Hangeul-Korea-s-unique-Alphabet>.

1 Hrdina

Když se ohlédneme zpět do minulosti a podíváme se na hrdiny naší země, je zde mnoho postav, které si vysloužily respekt a úctu svých obyvatel. Podobně je tomu i v jiných zemích, i když důležitost těchto postav může zůstat našemu chápání skryta. Při pohledu na tyto postavy a jejich úspěchy často nezbyvá nic jiného, než je obdivovat, jelikož přišli o několik set let před námi a navždy změnili minulost i budoucnost celých národů.

Hrdinové se v historii vyskytují a jsou uctíváni téměř ve všech společnostech na světě, od starověku až po moderní dobu. Je tomu tak asi proto, že hrdinové a hrdinské chování je vnímáno jako pozitivní koncept žití, prodechnutý ušlechtilými hodnotami. Bohužel ale často dochází k určité misinterpretaci a hrdinové jsou záměrně či nevědomky zkreslováni a interpretováni populární kulturou, politickou mocí či ideologiemi.²

1.1 Definice hrdiny

Jako hrdinu označujeme většinou někoho, kdo vykonal něco odvážného. Anglické označení pro hrdinu „hero“ pochází z řeckého „heros“, což bylo označení pro přežívající duše zemřelého, které měly sílu zasahovat do pozemského života. Načež se toto pojmenování začalo používat pro lidi, kteří se zasloužili o něco výjimečného, přičemž se předpokládalo, že za to mohl jejich božský původ. O těchto osobách se později začaly šířit mýty a pověsti. Posléze se mezi hrdiny začali řadit i obyčejní lidé (bez božského původu), jako byli například slavní filozofové a učenci.³

Joseph Campbell popsal hrdinu takto: „*Hrdina je člověk, kterému se podařilo probojovat přes svá osobní a místní historická omezení ve prospěch všeobecně platných lidských forem. Víze, ideje a inspirace takového jedince pocházejí z primárních zdrojů lidského života a myšlení. Hrdina zemřel jako současný člověk; ale jako člověk věčný - zdokonalený, nespecifický, univerzální - se zrodil znovu.*“⁴

² *Hanguksahöesö jöngungüi wägokkwa (čä) sohwan* [online]. Külloböl munhwakchontchenčühakhö, 2008, str. 1 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002650917>.

³ Sociologická encyklopedie [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2017. [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Hrdina>.

⁴ CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny: archetyp hrdiny v proměnách věků*. Praha: Portál, 2000, str. 33.

1.2 Kdo je hrdina

Jak už jsme si řekli, za hrdinu je považována osoba odvázná, s projevy mimořádné síly a ušlechtilosti. Často je toto slovo spojováno i s ústřední postavou literárních či filmových děl a hovoříme o něm jako o hlavním hrdinovi, a to i v tom případě, že jeho konečné činy mají s hrdinstvím pramálo společného.

Hrdina je také často spojován s určitými charakterovými cnostmi. Bylo definováno šest klíčových ctností na základě historických studií: moudrost, odvaha, lidskost, spravedlnost, střídmost a překročení skutečnosti. Ctnosti chápeme jako univerzální vlastnosti, jenž mají své základy v evolučním procesu. Pro velkou část hrdinů je z těchto ctností nejdůležitější odvaha. Odvaha znamená nezaleknout se hrozby či výzvy, zahrnuje schopnost překonat strach a udělat to, co je třeba, bez ohledu na následky.⁵

1.3 Vznik hrdiny

Způsoby, jakými může hrdina vzniknout, by se daly shrnout následovně: kolektivním lidovým uznáním nebo formálním výběrem (jako je tomu například u prohlášení za svatého v křesťanství, či vojenské vyznamenání), postupným šířením lidových pověstí a v neposlední řadě jako hlavní postavy z děl spisovatelů či režisérů. Důležitým bodem pro vznik hrdiny je určitá míra společenského uznání. Hrdinové jsou uctíváni ve formě různých památníků, soch, jsou chováni ve velké úctě a lidé je oslavují. Takovýto hrdina je ve společenském životě v podstatě více než osoba, je to určitý symbol. Ostatně nejvíce populárních hrdinů vzniklo bez záměrné snahy o jejich vytvoření, protože je toto do značné míry dáno procesem kolektivního vědomí.⁶

1.4 Řeční hrdinové

Řecko by se dalo považovat za kolébkou hrdinů. Už od dětství jsou lidé obklopeni příběhy o řeckých hrdinech, kteří byli silní a stateční a vydávali se zabíjet nestvůry, plnit úkoly a zachraňovat města. Hrdinové byli pro starověké Řeky životně důležití. Často byli spojeni s konkrétními městy, která je uctívala. Pozůstatek těchto mýtů se promítl až do dnešní doby. Kdo by neznal příběh o Héraklovi, Perseovi, Théseovi, Achillovi a dalších slavných

⁵ JAYAWICKREME, Eranda a Paul DI STEFANO. How Can We Study Heroism? Integrating Persons, Situations and Communities. *International Society of Political Psychology* [online]. 2012, (33), 165- 178, str. 169 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41407026>.

⁶ KLAPP, Orrin E. The Creation of Popular Heroes. *American Journal of Sociology* [online]. 1948, (54), 135-141, str. 135 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2771362>.

bojovnicích. Právě toto byly esenciální příběhy, které daly později vzniknout i dalším hrdinským postavám.⁷

Perseus

Perseus byl předkem Hérakla a slavným hrdinou. Jeho otec byl sám Zeus a matkou byla Danaé, dcera krále Akrisia. Perseův hrdinský příběh začíná okamžikem, kdy se se svou matkou ocitnou v područí krále Polydektése, jenž se chtěl s Danaé oženit, ale Perseus nevěřil jeho úmyslům a snažil se matku přesvědčit, aby to nedělala. Ve snaze Persea zabít poslal ho Polydektés přinést hlavu Medúzy, což je velmi těžký úkol, na kterém mnozí pohořeli, jelikož dokázala jediným pohledem proměnit lidi v kámen. Avšak s pomocí meče od Dia a štítu od Athény, Medúzu přemohl a useknul jí hlavu. Hlavu přivezl zpět domů a ta nakonec proměnila samotného Polydektéa na kámen. Na zpáteční cestě navíc Perseus zachránil před mořskou příšerou princeznu Andromedu, se kterou se následně oženil. Jakožto potomek boha byl Perseus obdařen speciálními schopnostmi, které mu v jeho životě pomáhaly.⁸

Héraklés

Héraklés, známý spíše jako Herkules, byl nejslavnější hrdina řecké mytologie a je s ním spojeno zdaleka nejvíce příběhů. Hérakla později převzali Římané jako jednoho ze svých nejvýznamnějších hrdinů, odtud pochází rozšířené používání jména Herkules. Ačkoli se Héraklés zúčastnil mnoha hrdinských výprav a bitev, nejvíce ho proslavilo dvanáct úkolů, které vykonal pro krále Eurysthea. Těchto dvanáct úkolů bylo: zabít Nemejského lva, zabít devítihlavou Hydru, polapit Kerynejskou laň a Erymanthského kance, vyčistit Augiášův chlév, zbavit zem Stymfalských ptáků, lapit Krétského býka, zkrotit koně krále Dioméda, přinést pás královny Amazonek, přihnát dobytek obra Géryona, přinést tři zlatá jablka ze zahrad Hesperidek a nakonec přivést psa Kerbera z podsvětí. Většina těchto úkolů právě vyžadovala notnou dávku odvahy a síly, proto je Héraklés vnímán jako ten pravý hrdina. Ani po splnění těchto dvanácti úkolů však jeho poslání neskončilo, zbytek života strávil plněním řady dalších hrdinských činů, než byl po smrti proměněn v boha a vystoupil na Olymp.⁹

⁷ ALBERT, Liv a Sara RICHARD. *Greek Mythology: The Gods, Goddesses, and Heroes Handbook* [online]. Massachusetts: Adams Media, 2021, str. 116-117 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/2306126/greek-mythology-the-gods-goddesses-and-heroes-handbook-from-aphrodite-to-zeus-a-profile-of-whos-who-in-greek-mythology>.

⁸ Ibid. str. 149 - 151.

⁹ Ibid. str. 143 - 148.

Théseus

Théseus je považován za jednoho z prvních athénských králů, jehož Athéňané považovali za svého zakladatele a uctívali ho. K Théseovi, stejně jako k mnoha jiným hrdinům, se váže řada příběhů a jeden z nejznámějších vypráví o jeho cestě na Krétu. Athény, tehdy uprostřed boje s Krétou, posílaly každých sedm let skupinu lidí, kteří budou obětováni Minotaurovi v labyrintu. Odvážný Théseus tomu chtěl učinit přítrž, a tak se sám dobrovolně přihlásil jako jeden z příštích obětovaných. Když dorazil na Krétu, setkal se s princeznou Ariadnou, která v něm našla zalíbení, a tak mu darovala nit a prozradila vše, co věděla o labyrintu. Théseus se díky niti mohl zorientovat v labyrintu, zabil Minotaura a nakonec se i dostal ven. Ariadna se pak následně připojila k Théseovi, když odplouval z Kréty. Tímto Théseus osvobodil Athény, stal se moudrým králem.¹⁰

1.5 Východní hrdinové

Hrdina je odrazem hodnot kultury, ve které se jeho postava nachází, takže hrdinové z různých zemí mají své vlastní historické a kulturní rysy a projevy. Jedním ze společných historických důvodů pro vznik hrdinů byla válka. V těžkých časech se lidé obracejí na ideu hrdiny, který je vysvobodí z bídy nebo obnoví jejich národní hrdost.¹¹ Východní hrdina je bytost, která bez ohledu na svůj původ musela projít zkouškami a útrapami, aby se zasloužila o velké činy, na které budou vzpomínat budoucí generace. Ačkoli jsou zde podobnosti mezi vyobrazením západních a východních hrdinů, jejich určité aspekty jsou zobrazovány velmi odlišným způsobem. Východní hrdina přejímá principy z konfuciánského učení, jsou morálními vzory, které tíhnou k perfekcionismu a jejich vyobrazení se blíží dokonalosti.¹²

Z japonského pohledu jsou jedni z nevýznamnějších hrdinů tři osobnosti, které v 16. století sjednotili Japonsko, Oda Nobunaga (1534-1582), Tojotomi Hidejoši (1536-1598) a Tokugawa Iejasu (1542-1616). Oda Nobunaga centralizoval politickou moc a zahájil katastrální soupis zemědělské půdy. Velitelem jeho vojsk byl generál Tojotomi Hidejoši, který byl následně jmenován jedním z poručníků Nobunagova dědice. Hidejoši rozvinul a systematizoval principy vlády. Toužil po dobývání dalších území, což uskutečnil primárně na území Číny a Koreje. Tokugawa Iejasu navazoval na své předchůdce, na rozdíl

¹⁰ Ibid. str. 135 - 138.

¹¹ *Suun čchödžeuwa hongam načchörũ jöngungsinhwadžök josoe tähan pgkjo jöngu* [online].

Hanguksinčongkjoghakhö, 1999, str. 181-182 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z:

<https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001924976>.

¹² Ibid. str. 189-190.

od nich však přijal titul šóguna. Získal kontrolu nad všemi částmi země, což v té době nemělo v Japonsku obdoby.¹³

Nejvýraznějším čínským hrdinou je vojevůdce Kuan Jü (162-220). Představoval statečného ochránce, pomocníka a válečníka, jenž vyzdvihoval autoritu a řád. V roce 1614 mu byl udělen císařský titul Kuantí a byly mu zasvěceny stovky svatyní.¹⁴ Dalším příkladem čínského hrdiny je generál Jüe Fej (1103-1141), který bránil svoji zemi proti invazi ze severovýchodu, kdy se Čína snažila odolávat cizí nadvládě. V armádě Jüe Fej udržoval přísnou disciplínu a za vážnější provinění přísně trestal, na druhou stranu za dobré výkony odměňoval. Vysloužil si velkou úctu a byly mu uděleny rozsáhlé pravomoci.¹⁵

1.5.1 Korejští hrdinové

Korejský výraz pro hrdinu je *jöngung* (영웅) a stejně jako v jiných státech světa má i Korea své hrdinské příběhy, ze kterých vzešli slavní hrdinové. Utváření národní identity často vyžaduje hrdinské příběhy, aby bylo možné dát základy etice a morálce. Stavěním na těchto příbězích jsou národní hrdinové zobrazováni jako postavy, které definují hranice toho, co je správné nebo špatné pro konkrétní národ. Korea má svou dlouholetou historii, ve které existuje mnoho hrdinů, již se nesmazatelně zapsali do dějin. Někteří z nich jsou králové, kteří se zasloužili o zlatý věk svých království, či muži války, o kterých můžeme často číst ve válečných příbězích.¹⁶

Jako pravděpodobně prvního hrdinu bychom mohli vnímat Tanguna (단군), jehož příběh je přijímán jako součást zakladatelských mýtů a je považován za prvního korejského vládce, který v roce 2333 př. n. l. založil první korejský stát Čosön (조선). Součástí této legendy je příběh o tygru a medvědici, kteří se chtěli stát lidmi, museli však žít sto dní v tmavé jeskyně a živit se pouze česnekem a pelyňkem. Z těchto dvou byla medvědice tou, která úkol splnila a proměnila se v lidskou ženu a spolu s bohem Hwanüngem (환웅) zplodili syna Tanguna. Již tento příběh v sobě nese určité základy hrdinství, protože z příběhu vzniká

¹³ REISCHAUER, Edwin O. a Albert M. CRAIG. *Dějiny Japonska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000. Dějiny států, str. 78-82.

¹⁴ FAIRBANK, John King. *Dějiny Číny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. Dějiny států. Str. 183-184.

¹⁵ WILLS, John Elliot. Mountain of Fame: Portraits in Chinese History [online]. New Jersey: Princeton University Press, 1994 [cit. 2023-04-19], str. 168 - 169. Dostupné z: <https://ereader.perlego.com/1/book/735599/0>.

¹⁶ LEE, Seung-Ah. *Conception of the Hero in Korean Popular Fiction of Late Choson Period* [online]. Los Angeles, 2014, str. 4 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://escholarship.org/uc/item/0pt9t794>. Disertace. University of California.

poučení, že pokud vytrváme a překonáme těžkosti (budeme stateční), budeme následně odměněni.¹⁷

Kim Jusin (김유신)

Kim Jusin (595-673), armádní generál, je velice populárním hrdinou starověké Koreje, jeho jméno je často zmiňován v oficiálních zápisech. Většina příběhů byla o velkých činech, jež vykonal, neboť byl proslulý svou statečností a vynikající vojenskou strategií. Je otázkou, kolik z těch příběhů je pravdivých, není však pochyb, že se stal významnou hrdinskou předlohou. V šestnácti letech se stal *hwarangem*¹⁸ a byl respektovaným vůdcem. Jeho touhou bylo sjednotit Korejský poloostrov. Dokonce i v pokročilém věku stál v čele armády, protože prý pouhé jeho jméno nahánělo nepřítelům strach.¹⁹

Sedžong (세종)

Král Sedžong (1397-1450) je jednou z nejnámějších postav korejské historie. Muž, jenž se nesmazatelně zapsal do historie. Je známý jako pokrokový panovník, který se snažil o výzkum v mnoha odvětvích vědy, nesl s sebou myšlenku ctnostného panovníka, který působí jako morální vzor. Jeho největším přičiněním bylo vytvoření korejské abecedy hangül. Král Sedžong je označován jako Sedžong Veliký a Korejci dodnes považují jeho odkaz a úspěchy za součást zlatého věku Koreje.²⁰

Podrobně si tuto postavu rozeberme v další kapitole této práce.

I Sunsin (이순신)

I Sunsin (1545-1598) admirál a korejský vojenský generál, kterého obdivuje Severní i Jižní Korea, bez ohledu na rozdílnou politickou ideologii. Korejské námořnictvo dokázalo pod jeho velením odrazit japonské útoky po čas imdžinských válek (1592-1598). Jeho největším úspěchem bylo postavení želví lodě (*kōboksŏn*), což byla obrněná bitevní loď, jež měla deset vesel na každém boku, sedmdesát děl a plachty se daly podle potřeby

¹⁷ KIM, Chewon. Han Dynasty Mythology and the Korean Legend of Tan Gun. *Archives of the Chinese Art Society of America* [online]. 1948, (3), 43-48, str. 43-44 [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20066916>.

¹⁸ Vojenská a politická elita, původem často spřízněna se šlechtou. Cvičili se v bojových uměních, ale součástí učení byla i filosofie, umění či hudba. Jejich nevýraznější vlastností byla oddanost vlasti. Následně sloužili jako vojáci, generálové, nebo se z nich stali ministři. Zdroj: LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *Králové, královny a hrdinové starověké Koreje*. Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2003. Malá knižnice Nového Orientu, str. 55.

¹⁹ LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *Králové, královny a hrdinové starověké Koreje*, str. 56-58.

²⁰ SETH, Michael J. *A Concise History of Korea: From Antiquity to the Present*. 3rd. ed. Maryland: Rowman & Littlefield, 2019, str. 155-156.

roztáhnout nebo složit. Střecha byla zhotovena z velkých dřevěných desek, které svým vzhledem připomínaly právě želví krunýř. Zbytek lodi byl pokrytý ostny, aby vzdorovala útoku nepřátel. V závěrečné bitvě I Sunsin zahynul u kormidla své lodi, zemřel jako hrdina v boji a tak je jeho příběh vyprávěn jako jeden z nejhrdinštějších v historii Koreje.²¹

1.6 Hrdinství

Hrdinství jako pojem, se bezpochyby pojí se slovem hrdina. Pokud bychom chtěli charakterizovat rysy hrdinství, bylo by to těchto osm: chytrost, síla, obětavost, starostlivost, charisma, odolnost, spolehlivost, inspirativnost.²²

Hrdinství se vyskytuje s určitou četností v celé populaci, v nejrůznějších kulturách a společnostech, což naznačuje, že jde o typický rys lidské povahy. Tento povahový rys se zřejmě vytvářel již v dávné minulosti, kdy se skupiny našich předků nejčastěji skládaly převážně z poměrně blízkých příbuzných, díky čemuž se sklon k obětavému jednání ve prospěch druhých mohl zdát logičtější. Hrdinství by se v této době dalo definovat jako nesobecká činnost ve prospěch vlastní skupiny.²³

Hrdinství by tedy v ideálním případě měla být morální hodnota, vyzdvihující obecné dobro pro vyšší řád, v časech války je to například svoboda od cizí nadvlády.²⁴ Vzhledem k tomu, že hrdinské chování je často závislé na konkrétní situaci, se to, co jej představuje, může lišit v různém kulturním kontextu a záviset na komunitě, ve které se hrdinská postava vyskytuje.²⁵

V Koreji se koncept hrdinství začal ve společnosti pravděpodobně prosazovat zhruba v době japonské okupace. Během japonské okupace (1910-1945) byl korejský národ, se svojí vlastní kulturou a tradicemi, nucen podřídit se japonskému systému a moci. Pravděpodobně kvůli nemalé snaze Japonců ničit a zakazovat vše, co v lidech probouzelo korejského ducha, byl aktivně podporován nacionalismus a koncept hrdinů byl stále více formován. Hrdinské

²¹ PETERSON, Mark a Phillip MARGULIES. *A brief history of Korea*. New York: Facts On File, 2009, str. 97-99.

²² GOETHALS, George R. a Scott T. ALLISON. *The Romance of Heroism and Heroic Leadership* [online]. 1. Bingley: Emerald Publishing Limited, 2019, str. 2 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/858973/the-romance-of-heroism-and-heroic-leadership>.

²³ SMIRNOV, Oleg, Holly ARROW, Douglas KENNETT a John ORBELL. Ancestral War and the Evolutionary Origins of "Heroism". *The Journal of Politics* [online]. 2007, (69), 927-940, str. 928-930 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.1111/j.1468-2508.2007.00599.x>.

²⁴ SCHEIPERS, Sibylle. *Heroism and the Changing Character of War: Toward Post-Heroic Warfare?* [online]. Basingstoke: Palgrave Macmillan UK, 2014, str. 21 [cit. 2023-03-19]. ISBN 978-1-137-36252-0. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/3488295/heroism-and-the-changing-character-of-war-toward-postheroic-warfare>.

²⁵ JAYAWICKREME, Eranda a Paul DI STEFANO. How Can We Study Heroism? Integrating Persons, Situations and Communities. *International Society of Political Psychology* [online]. 2012, (33), 165- 178, str. 168 [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41407026>.

příběhy se objevovaly v učebnicích dějepisu a románech a tento koncept se začal ve společnosti mnohem více šířit. Hrdina byl pro lid neoddělitelně spjat s národem, a tak se nacionalismus stal důležitých faktorem při vnímání národních hrdinů.²⁶

1.7 Nacionalismus

Pojem nacionalismus pochází z latinského slova „nationalis“, což znamená národní. Nacionalismus bychom tedy mohli označit jako národní uvědomění. Myšlenka nacionalismu se nejčastěji šíří tam, kde je jeden národ omezován či ohrožován národem druhým, dochází k promíchání národů na jednom území, přičemž se jeden výrazně odlišuje od ostatních, nebo dochází k nenadálé změně ve struktuře obyvatelstva.²⁷

Legitimita nacionalismu závisí na tom, že členové dané skupiny mají stejnou kulturu, neboli patří ke stejnému národu. Můžeme ho tedy vnímat jako rozdíl mezi námi a těmi druhými. Nacionalismus je do jisté míry ovlivněn společenskými poměry, které jsou rozšířené v dané kultuře, ve které jsou hluboko zakořeněné a pronikají do společenského života.²⁸

Podle Smithe souvisí nacionalismus s těmito body:

1. proces formování nebo růst národů,
2. pocit nebo vědomí příslušnosti k národu,
3. jazyk a symbolika národa,
4. sociální a politické hnutí ve prospěch národa,
5. ideologie národa.²⁹

Hlavním bodem ideologie nacionalismu je samozřejmě převládající zájem o národ, který je postaven do centra zájmů. Přičemž hlavní pilíře pro budování úspěšného národa v pojetí nacionalismu jsou národní autonomie, národní jednota a národní identita.³⁰

Z předchozí definice nacionalismu je patrné, že pojem národ je s touto tematikou neoddělitelně spjatý. Národ zahrnuje otázky týkající se identity, kultury, jazyka, historie,

²⁶ *Hanguksahöesö jöngungüi wägokkwa (čä) sohwan* [online]. Kŭllöböl munhwakchontchenčühakhö, 2008, str. 5 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002650917>.

²⁷ Sociologická encyklopedie [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2017–. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Nacionalismus>.

²⁸ GELLNER, Ernest André. *Nacionalismus*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003, str. 15-20.

²⁹ SMITH, Anthony D. *Nationalism* [online]. 2nd ed. Cambridge: Polity Press, 2010, str. 4 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1535247/nationalism-theory-ideology-history>.

³⁰ *Ibid.* str. 5.

mýtů a pamětí, souvisí se vztahy mezi lidmi a sdílení určité kolektivní identity.³¹ Na jedné straně je národ často chápán jako určité teritoriální území, což se ovšem týká spíše pojmu stát, který souvisí s mocí a autoritou nad daným územím.³² Každý národ na světě se od sebe do určité míry liší a to díky kulturním zvláštěnostem, které mezi lidmi převládají a každý národ se opírá o své vlastní principy a vyvíjí se na svém vlastním základu. Pocit sounáležitosti, který výrazně souvisí s národní identitou, do jisté míry také odvádí pozornost od třídních struktur.³³

1.7.1 *Nacionalismus v Koreji*

Korejský nacionalismus je komplikovanější, než by se na první pohled mohlo zdát. Je silně zakořeněn v historii a tradicích korejského lidu a jako takový je často přítomný v běžném životě Korejců. I když do jisté míry čerpá z mýtů a pověsí dávné minulosti, nacionalismus jako ideologie se začal nejvíce formovat během událostí dvacátého století. Korejci ve své historii často poukazují na neměnní se geografické a jazykové aspekty, čili dávají často na odiv svůj původ. To dalo vzniknout silnému národnímu cítění, které se projevilo v mnoha oblastech. Korejci mají svoji identitu založenou na společné pokrevní linii a jednotném původu, jak je uváděno v zakladatelských mýtech. Právě proto se nacionalismus poprvé začal více formovat v době japonské okupace, kdy japonská koloniální politika útočila na identitu Koreje. Japonci se aktivně snažili o potlačení korejského ducha, japonština začala nahrazovat korejštinu, korejská literatura byla ničena. Korejci byli velmi pyšní na svoji abecedu vytvořenou Sedžongem. Korejská abeceda byla něco, co odlišovalo Korejce od Japonců a Číňanů, v Koreji už tak nebyla schopnost psát dána jenom vyšší společenské vrstvě, neboť korejská abeceda hangŭl nebyla nikterak těžká na naučení. Korejci byli také nuceni přijmout japonská jména a uctívat japonského císaře. Ani po skočení války neměla Korea vytoužený klid. Po osvobození musela čelit územnímu rozdělení, které bylo opět v režii cizinců, cizí mocnosti se tak neustále vměšovaly do jejich života, což vyvolalo touhu po obnovení národní identity.³⁴ Není to ovšem tak, že by se silné pouto k rodné zemi a tradicím najednou objevilo až v těchto nepříznivých časech. Původ toho myšlení lze nalézt i v dílech

³¹ SPENCER, Philip a Howard WOLLMAN. *Nationalism: A Critical Introduction* [online]. London: SAGE Publications, 2002, str. 2-3 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/862158/nationalism-a-critical-introduction>.

³² BOOTH, Alison. 4 Miracles in Fetters: Heroism and the Selfless Ideal. In: *Greatness Engendered: George Eliot and Virginia Woolf* [online]. New York: Cornell University Press, 1992, 130-167, str.141-142 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.7591/j.ctt207g7bb.9>.

³³ KUNDRA, Nakul. Understanding Nation and Nationalism. *Penn State University Press* [online]. 2019, (21), 125-149, str. 126-127 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.5325/intelitestud.21.2.0125>.

³⁴ PYLE, Kenneth B. Nationalism in East Asia. *National Bureau of Asian Research* [online]. 2007, 29-37, str. 33-34 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/24903044>.

z dávnější minulosti, kdy se pocit sounáležitosti a náklonosti k vlastnímu národu začal projevovat již v 17. a 18. století.³⁵

V 50. letech 20. století byla Korea označována za jednu z nejchudších zemí světa a zůstala jí po více než deset let. Druhá světová válka a následná korejská válka způsobily obrovské ekonomické ztráty. Korejci v tuto dobu však pochopili, že je důležité pustit se do obnovy svého národa, na kterém si válka vybrala svou daň. Nacionalismus byl předním faktorem v budování jejich národa. Pomohlo jim to zotavit se z traumatu kolonizace a války. Korejci projevíli silný smysl pro národní hrdost a spojení se svou vlastí a historií.³⁶

Měnicí se mezinárodní a diplomatické postavení Jižní Koreje po válce inspirovalo reformy a podporu korejské ekonomiky. Korea, ovlivněna západem, začala hledat chyby ve své vlastní společnosti a zpochybňovat některé své národnostní rysy. V návaznosti na to začal vznikat moderní nacionalismus formovaný novými idejemi. V tomto období, v závislosti také na realizaci nových vzdělaných učenců, začali někteří z nich do jisté míry opovrhovat lidovými tradicemi a označovali je za pověry nebo za nedostatečně vědecky podložené. Tyto tradice však v sobě nesou část korejské národní identity a jsou jejich velkou podstatou.³⁷

³⁵ LEE, Kwang-rin. The Rise of Nationalism in Korea. *University of Hawai'i Press* [online]. 1986, 1-12, str. 1-3 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23718828>.

³⁶ SEOW, Jing Yin. Pride of the People: South Korea and Korean Nationalism. *Institute of Strategic and International Studies* [online]. 2013, 4-8, str. 4 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep13541.3>.

³⁷ ROBINSON, Michael F. Nationalism and the Korean Tradition, 1896—1920: Iconoclasm, Reform, and National Identity. *University of Hawai'i Press* [online]. 1986, 35-53, str. 36-37 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23718830>.

2 Král Sedžong

2.1 Historické pozadí

Sedžong, čtvrtý král korejského státu Čosön, byl vnukem generála I Sönggjea (이성계), jenž je známý pod posmrtným titulem Tchädžo (태조) a je považován za zakladatele a prvního krále Čosönu. Pojmenování Čosön měl odsouhlasené i od samotného mingského císaře v roce 1393. Během vlády této dynastie bylo dosaženo nebývalé síly a kulturní prosperity, která byla výrazně větší, než kdykoli předtím.³⁸

V tomto období také výrazně poklesl vliv buddhismu, který ztratil svůj dopad na politickou moc. Neznamenal to však jeho okamžitý zánik, několik prvních králů bylo oddanými vyznavači buddhismu a buddhismus byl pro královskou rodinu důležitou součástí do konce patnáctého století. Za vlády krále Sedžonga a jeho syna Sedžoa byli mniši přiváděni do paláce a dostávalo se jim nemalé pocty. Mnich Sinmi (신미) byl například povolán do paláce v době, kdy Sedžong onemocněl, aby vedl buddhistické bohoslužby. V porovnání s královskou rodinou však čosönská centrální vláda pokračovala v proti-buddhistické propagandě. Studenti konfuciánské akademie vyzývali k rušení buddhistických chrámů a buddhistických obřadů a Státní rada (nejvyšší centrální úřad) byla proti konání buddhistických obřadů v paláci.³⁹ V návaznosti na to, to byl konfucianismus, primárně neokonfucianismus, který se stal státní filozofií. Signifikantní součástí konfucianismu byla přísná společenská hierarchie, ze které vycházely vzory vztahů členů rodiny, s důrazem na vztah mezi panovníkem a poddaným, otcem a synem, manželem a manželkou.⁴⁰ Byl taktéž kladen velký důraz na studium historie a vzdělání krále. Nešlo tak ani primárně o to, jaký by měl být prostý lid, ale spíše o to, jak moc byl panovník schopný a šel příkladem, nejen svým chováním, ale taktéž stanovením spravedlivých zákonů a trestáním těch, kteří je porušují.⁴¹ Král byl považován za otce státu a z obecného hlediska byla Čína považována za staršího bratra Koreje. V roce 1394 se hlavní město přesunulo do Hanjangu (dnešní Söul). Protože se

³⁸ KIM, Jinwung. *A History of Korea: From "Land of the Morning Calm" to States in Conflict* [online]. Indiana: Indiana University Press, 2012, str. 186 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/568566/a-history-of-korea-from-land-of-the-morning-calm-to-states-in-conflict-pdf>.

³⁹ DUNCAN, John B. *The Origins of the Chosön Dynasty* [online]. Seattle: University of Washington Press, 2000, str. 256-259 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/723375/the-origins-of-the-choson-dynasty-pdf>.

⁴⁰ KIM, Jinwung. *A History of Korea: From "Land of the Morning Calm" to States in Conflict*, str. 187.

⁴¹ TENNANT, Charles Roger. *A History of Korea* [online]. New York: Routledge, 2010, str. 142 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1685591/a-history-of-korea-pdf>.

Hanjang nacházel téměř ve středu Korejského poloostrova a nedaleko něj tekla řeka Han, představovalo toto město příznivou lokalitu.

Během Tchädžoovy vlády jeho synové výrazně soupeřili o královskou pozici do takové míry, že neměli problém připravit jeden druhého o život. Král, zděšený z toho, že jsou jeho synové ochotni se navzájem zabít kvůli trůnu, abdikoval, a králem se stal druhorozený syn Čöngdžong (정종). I on se však ze strachu vzdal trůnu a to ve prospěch svého mladšího, v pořadí pátého, bratra I Pangwöna (이방원). Ten se v roce 1400 stal třetím králem Čosönu Tchädžongem (태종). Po nástupu na trůn se Tchädžong stal efektivním vládcem, který výrazně upevnil královskou moc a zavedl reformy. Přestože byl efektivním panovníkem, způsob jeho nástupu na trůn v čase vygradoval v sérii krvavých čistek mezi členy královské rodiny, které pokračovaly po celou dobu vlády dynastie Čosön.⁴² Následníkem trůnu se měl stát jeho nestarší syn, korunní princ Jangnjöng (양녕), ale byl vnímán jako neukázněný a nespolehlivý a byl tedy poslán pryč. Druhý syn, princ Hjorjöng (효령), přitahován buddhismem, se stal mnichem. A tak titul následníka trůnu padl na třetího syna Sedžonga.⁴³

2.2 Sedžongův život

Král Sedžong se narodil 15. května 1397 a byl pojmenován I To (이도), jako třetí syn krále Tchädžonga a královny Wöngjöng (원경). Ve 12 letech se stal princem a dostal jméno Čchungnjöng (충녕), v 16 letech byl uveden jako korunní princ namísto svého staršího bratra.⁴⁴ Nebylo tajemstvím, že byl Tchädžongův oblíbený syn, jenž byl od útlého dětství nadšeným a pilným studentem, který měl rád knihy a vyrostl ve vysoce inteligentního mladíka. A tak se jeho otec později rozhodl v jeho prospěch abdikovat. V roce 1418 se tedy princ Čchungnjöng stává králem a dostává jméno Sedžong. Dokonce i po odstoupení ovlivňoval však jeho otec vládní politiku tím, že pomáhal svému synovi jako poradce.⁴⁵ Sedžong byl soucitný a moudrý, dal základ královskému rodu, jenž přetrval dalších 500 let. Období jeho vlády bylo érou kulturního a vědeckého pokroku a bylo považováno za zlatý věk Koreje.⁴⁶

⁴² KIM, Jinwung. *A History of Korea: From "Land of the Morning Calm" to States in Conflict*, str. 187- 191.

⁴³ TENNANT, Charles Roger. *A History of Korea*, str. 143.

⁴⁴ *King Sejong the Great: The Everlasting Light of Korea*. 2nd ed. Seoul: Diamond Sutra Recitation Group, 201, str. 10.

⁴⁵ TENNANT, Charles Roger. *A History of Korea*, str. 144.

⁴⁶ *King Sejong the Great: The Everlasting Light of Korea*, str. 11.

Spolu s královnou Sohön (소헌) měli osm synů. Sedžong během své vlády vybudoval pro své nástupce pevné základy a podporu okolí.⁴⁷ V pokročilém věku se začal zhoršovat jeho zdravotní stav, podle záznamů šlo pravděpodobně o cukrovku. Král zemřel v roce 1450 a jeho nástupcem se stal nejstarší syn Mundžong (문종). Ten byl sice hodný a učenlivý, ale slabý a nemocný, a tak zemřel dva roky po své korunovaci. Trůn převzal jeho syn Tandžong (단종), kterému však bylo pouhých dvanáct let, a tak se státních záležitostí ujali radní. To byla příležitost pro jeho strýce prince Sujanga (수양), Sedžongova druhorozeného syna. Spolu s vybranými vysokými úředníky začal plánovat převrat a v roce 1455 byl Tandžong donucen abdikovat a Sujang se stal králem známým jako Sedžo (세조).⁴⁸ Navzdory způsobu, jakým se dostal k moci, byl Sedžo schopným králem, který rozvíjel ekonomiku, bránil hranice Koreje a vydal sbírku zákonů, které začaly sloužit podobně jako ústava.⁴⁹

2.3 Sedžongovy úspěchy

Sedžong, největší korejský panovník všech dob, byl váženou osobností a představoval ideál vzdělaného krále. Za jeho vlády se podařilo dosáhnout významných úspěchů v nejrůznějších oblastech lidského života.⁵⁰

Shromáždil největší vzdělance v *Čiphjōndžōnu* (Ústav rady moudrých). Historie tohoto ústavu začala sice již v minulosti, ale skutečný rozkvět zažila až za vlády krále Sedžonga, který ji proměnil ve skutečný výzkumný orgán, jenž se věnoval zušlechťování země, výchově dalších učenců a samozřejmě vědeckému výzkumu. *Čiphjōndžōn* shromažďoval mladé a talentované muže, kteří zde mohli studovat řadu výukových materiálů. Jelikož se nacházel v paláci, někteří jeho představitelé sloužili jako královští tajemníci. Byl také zainteresován v akademických projektech, jako sestavování knih a výzkum politických systémů Číny. Podle některých lidí hrál také roli ve vývoji korejského písma hangŭl, stále se však vedou diskuse o tom, jakou velkou sehrál úlohu. Prvních pár let po Sedžongově smrti vliv *Čiphjōndžōnu* ještě vzrostl, avšak za vlády Sedžoa, při krvavých čistkách, byl rozpuštěn. I když z celkového

⁴⁷ KIM HABOUSH, JaHyun. *Epistolary Korea: Letters in the Communicative Space of the Chosŏn, 1392-1910* [online]. New York: Columbia University Press, 2009, str. 173 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/775245/epistolary-korea-letters-in-the-communicative-space-of-the-choson-13921910-pdf>.

⁴⁸ TENNANT, Charles Roger. *A History of Korea*, str. 146- 147.

⁴⁹ KOEHLER, Robert. *Joseon's Royal Heritage: 500 Years of Splendor* [online]. 7. vydání. Seoul: Korea Foundation, 2011, str. 81 [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/336645339/Joseon-s-Royal-Heritage-500-Years-of-Splendor>.

⁵⁰ KOEHLER, Robert. *Joseon's Royal Heritage: 500 Years of Splendor*, str. 153.

hlediska netrvala sláva Čiphjōndžōnu dlouho, sehrál významnou roli ve vědeckém rozvoji Koreje.⁵¹

I přes svůj královský titul byl Sedžong člověkem, který dokázal ocenit schopnosti lidí, nezávislé na tom, z jaké sociální třídy pocházeli. Když proto rozpoznal talent u Čangjōngsila (장영실), vědce nízkého původu, byl ochoten dát mu, nehledě na jeho postavení, možnost stát se jedním z předních vědců a vynálezců v korejské historii. S podporou krále dosáhl řady významných úspěchů ve vědě a technice. Stál tak například za vynálezem konstrukce vodních a slunečních hodin a možná nejdůležitějším vynálezem prvního srážkoměru na světě.⁵² Srážkoměr *čchūgugi* byl důležitým vynálezem hlavně z hlediska zemědělství. Se změnami období dešťů a velkého sucha bylo přínosné vědět, kolik vody bude v jednotlivých oblastech zemědělcům k dispozici. Kovový kruhový srážkoměr byl vyroben na podzim roku 1441, ale po zjištění závad musely být provedeny další úpravy. Další vyrobené srážkoměry byly následně rozeslány všem místním úřadům.⁵³ Neznámější vodní hodiny v korejské historii se nazývaly *čagjōngnu*. Na rozdíl od jiných vodních hodin byly automatické a díky přítomnosti zvonků a bubnů byly schopné informovat o čase na větší vzdálenost. Součástí byla také mechanická panenka, která ukazovala čas. Čangjōngsil si tímto vynálezem vysloužil pochvalu od krále a pokračoval ve stavbě dalších vodních hodin. Ty se lišily svou přesností a byly následně umístěny vedle královských komnat.⁵⁴ Na druhé straně sluneční hodiny *angbuilgu* ukazovaly čas podle toho, v jakém úhlu dopadalo slunce a vytvářelo stín. Vzhledem k tomu, že postavení slunce se mění v závislosti na tom, jestli je zima nebo léto, byly tímto způsobem schopni zaznamenávat i změny ročních období. Aby byly sluneční hodiny přístupné i negramotným lidem, nechal Sedžong na ciferník vyobrazit zvířecí symboly a následně je umístil na ulici směrem k náměstí.⁵⁵

Součástí vývoje v zemědělství byla příručka *Nongsa čiksöl* (Pojednání o zemědělství), sepsána v roce 1430. Obsahovala inovativní zemědělské metody přizpůsobené korejským podnebným podmínkám a uváděla pokyny pro přípravu osiva a půdy, skladování a přesazování plodin.⁵⁶ Sedžong také zavedl daňový zákoník, který v období neúrody snižoval daně pro zemědělce. Každý rok úředníci kontrolovali farmy, aby zjistili, zda se na nich hospodaří dobře nebo špatně, a podle toho upravovali platby. Při větší úrodě se následně

⁵¹ KOEHLER, Robert, ed. *Hangeul: Korea's Unique Alphabet*, str. 39-41.

⁵² Ibid. str. 53.

⁵³ *King Sejong the Great: The Everlasting Light of Korea*, str. 64- 65.

⁵⁴ Ibid. str. 69-71.

⁵⁵ Ibid. str. 68-69.

⁵⁶ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*, str. 97.

využívaly přebytky na podporu chudých.⁵⁷ Reformoval se také korejský kalendář, který byl v té době založen na zeměpisné šířce čínského hlavního města Pekingu. Proto byl vytvořen kalendář s korejským hlavním městem jako primárním bodem. V návaznosti na to byla postavena observatoř, kde byly umístěny všechny potřebné astronomické přístroje. Jedním z nich byla také armilární sféra, která byla schopna určit polohu hvězd a planet na obloze. V královském paláci Kjöngbokkung tak vznikla největší observatoř v Asii.⁵⁸ V oblasti medicíny také vznikl pokrok založený jak na čínských vědomostech, tak i na domácích zkušenostech a bylo podporováno pěstování místních bylin, aby se zabránilo závislosti na dovozu z Číny. V roce 1445 tak byla dokončena rozsáhlá lékařská encyklopedie. Vznik nových vědeckých knih měl velký vliv na vývoj techniky tisku. Místo dřevěných tiskových desek se začaly používat měděné a následně i olovené.⁵⁹ Objevil se rozmach i v oblasti hudby a umění. Král Sedžong byl velkým milovníkem hudby a nejtalentovanějším hudebníkem té doby byl Pak Jön (박연). Na Sedžongův popud Pak pracoval na vývoji metody ladění hudebních nástrojů. V návaznosti na to tak bylo možné vylepšit stávající nástroje, vytvořit nové a sestavit kompletní korejský orchestr.⁶⁰ Sedžong se také snažil o zlepšení vojenského sektoru, primárně ve vývoji střelných zbraní a děl za použití střelného prachu.⁶¹ Nechal vytvořit nové mapy čosönských hranic, které byly rozšířeny až po řeku Amnok (Jalu) a Tuman, kde jsou dodnes hranice mezi Severní Koreou a Čínou. Zahájil také útok na ostrov Cušima se záměrem vyhladit japonské pirátské základny a získat nad ním nadvládu.⁶² Rozhodně tak nelze popřít, jak moc velký dopad měla vláda krále Sedžonga na tehdejší dobu.

2.4 Hangŭl

Král Sedžong, jenž po sobě zanechal mnoho úspěchů, vykazoval také velký zájem o lingvistiku. Již od mládí jevil zájem o jazyky a vědecké knihy.⁶³ Hangŭl, což je označení pro korejskou abecedu, je největším Sedžongovým úspěchem a je počinem, jenž ho nejvíce proslavil.

⁵⁷ KIM, Čongsu (ed.). *Kodŭnghakkjo kümsöng*. Söul.: Kümsöngčchulpchansa, 2014, str. 148.

⁵⁸ KOEHLER, Robert, ed. *Hangeul: Korea's Unique Alphabet*, str. 53.

⁵⁹ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*, 97-98.

⁶⁰ *King Sejong the Great: The Everlasting Light of Korea*, str. 48- 49.

⁶¹ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*, str. 98.

⁶² PETERSON, Mark a Phillip MARGULIES. *A brief history of Korea*, str.84-85.

⁶³ KOEHLER, Robert, ed. *Hangeul: Korea's Unique Alphabet* , str. 55.

Písmo je charakteristickým symbolem lidské společnosti. S vynálezem písma si lidé mohli po generace předávat vědomosti a kulturu. I přes to, že se v dnešním světě vyskytuje okolo 7 000 jazyků, má svoje vlastní písmo pouze několik z nich.⁶⁴

Před vytvořením hangŭlu byl jediný způsob psaní výhradně za pomoci klasické čínštiny, kterou v té době ovládala pouze vyšší třída. Ve východní Asii hrála čínština významnou roli, neboť byla jazykem vzdělanosti, mezinárodních vztahů a komunikace.⁶⁵ Přestože byli Korejci schopni využít čínské znaky na zápis korejštiny, i toto byla samozřejmě výsada jen vzdělané části obyvatelstva a použití čínských znaků na zápis korejského jazyka bylo značně nešikovné, neboť se tyto dva jazyky značně lišily ať foneticky, tak i gramaticky.⁶⁶ Královým hlavním důvodem pro vytvoření hangŭlu bylo vědomí toho, že běžní lidé nemají žádný způsob psané komunikace a čínské znaky vyžadují mnoho času pro jejich naučení, na což nemají čas. Proto potřebovali jednodušší systém, který by byl snadno naučitelný. Tyto jeho myšlenky jsou i součástí předmluvy knihy o hangŭlu a znějí následovně: *Řeč naší země se liší od čínštiny, a proto ji nelze čínskými znaky dobře zapsat. Následkem toho, i kdyby si některý z našich nevzdělaných poddaných přál vyjádřit své myšlenky, v mnoha případech toho nakonec není schopen. S ohledem na to, můj lide, jsme právě vytvořili písmo s dvaceti osmi písmeny, takže bude možné, aby si jej každý lehce osvojil a využil ku prospěchu v každodenním životě.*⁶⁷

Světlo světa spatřila oficiálně tato abeceda v roce 1446 a tehdy byla pojmenována *Hunmindžöngŭm* (Systém správných hlásek pro vzdělání lidu). Jedná se o jediné písmo na světě, u kterého je známo jméno jeho tvůrce a datum vytvoření. I když se domníváme, že Sedžong vytvoření abecedy svěřil do rukou Čiphjōndžōnu, můžeme pouze hádat, jak moc byl do tvorby sám zapojen. Podle jedné z teorií je doopravdy možné, že ji vytvořil sám král, případně, že vytvořil samotné znaky a učenci z Čiphjōndžōnu formulovali to, jaké bude jejich použití. Tuto teorii podporují i zmínky z Análů království Čosōn. Podle další teorie se na vývoji abecedy podíleli pouze učenci, ale rozhodli se připsat za ni zásluhy nemocnému Sedžongovi. Popřípadě se také uvádí, že za hangŭlem stála celá královská rodina. Ať je již pravda kdekoliv, většina Korejců vnímá Sedžonga jako právoplatného tvůrce hangŭlu.⁶⁸

Hangŭl se od ostatních písem zřetelně liší tím, že jeho vznik nebyl podmíněn staletým vývojem, ale byl vytvořen na sofistikovaných lingvistických principech a racionální struktuře. To je jeho jisté specifikum, neboť i přes snahu jiných národů systematicky vytvořit své písmo,

⁶⁴ Ibid. str. 6.

⁶⁵ Ibid. str. 30.

⁶⁶ PETERSON, Mark a Phillip MARGULIES. *A brief history of Korea*, str. 85.

⁶⁷ ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států, str. 94-95.

⁶⁸ KOEHLER, Robert, ed. *Hangeul: Korea's Unique Alphabet*, str. 32-37.

nebývali tak úspěšní. Jsou zde přesto domněnky, že hangül byl do značné míry inspirován sanskrtem. Byl původně sestaven z 28 písmen, ale 4 v průběhu vývoje zanikly a nyní ji tvoří 24 písmen, 10 základních samohlásek, které se dají navzájem kombinovat a 14 souhlásek. Tvary souhlásek jsou založeny na tom, do jaké tvaru se ústa při vyslovení zformují. Vzhled samohlásek vycházel ze symbolů, které znázorňovaly nebesa, zemi a člověka. Hangül lze psát vodorovně nebo svisle, přičemž spojuje několik základních fonémů do slabičných celků.⁶⁹

Jelikož se abeceda ve svých počátcích neseťkala s velkým úspěchem hlavně ze strany vzdělaných lidí, byla často nazývána *õnmun* (vulgární písmo). Písmo se tak ze začátku šířilo primárně mezi ženami, od toho také pocházelo jeho pojmenování *amkchül* (ženské písmo). Pojmenování hangül přišlo až s počátkem 20. století, han znamená korejský, nebo velký a kül je označení pro písmo.⁷⁰ V Severní Koreji se označuje jako *õosõngül* (korejské písmo). Jelikož nebyl hangül ve velké oblibě, velká část vzdělanců proti novému písmu dokonce protestovala. Důvodem byl pravděpodobně strach ze ztráty určité prestiže, vzdělanosti či kultury. Sedžong, ve snaze toto písmo zpopularizovat, nechal sepsat několik děl, jež měla demonstrovat funkčnost nového písma. Nejpodstatnější byla chvalozpěvná báseň *Jongbiõõchõnga* (Písň dračích křídel letících k nebi).⁷¹

Ženy si však novou abecedu oblíbily, což mělo vliv na ženskou poezii a prózu. Ženy, kterým se často nedostalo takového vzdělání, byly najednou schopné číst a psát, a stále častěji si vyměňovaly dopisy. Dokonce i muži psali dopisy v hangülu svým vdaným dcerám či vzdálené rodině. Postupem času se stále více knih v hangülu vydávalo. Tímto způsobem hrály ženy významnou roli v šíření a udržování písma v průběhu dějin.⁷² Hangül byl nakonec oficiálně zaveden ve společnosti v roce 1894 v návaznosti na podporu nezávislosti od čínského vlivu. I japonská koloniální nadvláda v Koreji měla zásadní vliv na jeho šíření a s rostoucím působením ze zahraničí se stal hangül výraznou součástí korejské kulturní identity a korejského nacionalismu. Avšak teprve až ve 20. Století se stal hlavním písmem a v současnosti je zapsán na seznamu světového dědictví UNESCO.⁷³

2.5 Současnost

I v současnosti prostupuje postava krále Sedžonga do moderního života, jelikož ji Korejci považují za jednu z nejvýznamnějších osobností korejské historie. Inspirovala řadu

⁶⁹ Ibid. str. 13-17.

⁷⁰ LÖWENSTEINOVÁ, Miriam a Markéta POPA. *Made in Korea*. V Praze: Nová vlna, 2019, str. 155.

⁷¹ Ibid.

⁷² KOEHLER, Robert, ed. *Hangeul: Korea's Unique Alphabet*, str. 60-60.

⁷³ Ibid. str. 68-70.

spisovatelů a režiséru, byly napsány knihy a bylo natočeno několik filmů a seriálů. Jeho sochu můžeme také vidět ve středu náměstí Kwanghwamun před královským palácem Kjöngbokkung. Rovněž je vyobrazen na desetitisícové bankovce jihokorejského wonu.

Každého 9. října se také v Jižní Koreji slaví den hangülu takzvaný *Hangülla* a patří mezi oficiální státní svátky. Na oslavu se pořádají soutěže v krasopisu a lidé si připomínají největší a nejvýznamnější úspěch pro korejský lid.⁷⁴ Královo jméno nese i Sedžongovo centrum múzických umění, které je největší umělecký a kulturní komplex v Söulu.⁷⁵ Rovněž se po tomto velkém panovníkovi pojmenoval i Institut Krále Sedžonga, jenž je veřejná instituce spadající pod ministerstvo kultury, sportu a cestovního ruchu, zřízená za účelem dohledu nad výukou korejského jazyka a šíření korejské kultury v zahraničí.⁷⁶ Na jeho počest bylo pojmenováno i město Sedžong, které se nachází nedaleko města Tädžön, přibližně ve středu Jižní Koreje a je vedeno jako samostatné správní území. Jeho populace v dnešní době činí okolo 360 000 obyvatel.⁷⁷

⁷⁴ LÖWENSTEINOVÁ, Miriam a Markéta POPA. *Made in Korea*, str. 157.

⁷⁵ *Sejong Center*. Sejongpac.or.kr [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.sejongpac.or.kr/eng/main/contents.do?menuNo=700002>

⁷⁶ *King Sejong Institute*. King Sejong Institute Foundation. Iksi.or.kr [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.iksi.or.kr/lms/main/about.do>.

⁷⁷ *Sejong City administrative capital de facto of Korea*. Sejong Special Self-Governing City Government. Sejong.go.kr [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://www.sejong.go.kr/eng/sub01_0201.do.

3 Král Sedžong v moderní audiovizuální tvorbě

Historické filmy často ukazují významné události a postavy a idealizují je. Vytvářením těchto filmů učíme rovněž vnímat lidi své národní dějiny. I přes to, že byl král Sedžong významnou historickou postavou, filmů a seriálů, které by se zabývali jeho životem, není zase tolik, kolik bychom mysleli. Jedním z důvodů bude pravděpodobně to, že z diváckého hlediska není tolik zajímavé představovat pořád ty samé postavy a události stejným způsobem. V návaznosti na to vznikly nedávno filmy a seriály, které se snaží na postavu Sedžonga zaměřit z trochu jiného. V důsledku toho může být legitimita historických faktů v zaznamenané audiovizuální tvorbě sporná.⁷⁸

3.1 Film - *Singidžon* (The Divine Weapon, 2008)

Jednou z hlavních postav filmu je kupec a obchodník Söldžu, jež u sebe na královu žádost ubytuje dcerou hlavního královského vynálezce, který byl zavražděn. Vynálezcovým hlavním úkolem bylo zhotovit zbraň, jež by sloužila jako nástroj v případné válce s Čínou. A tak vzniknul plán na výrobu zbraně *singidžon*, nazývané taky jako boží úder, který dokáže vystřelit 100 šípů najednou, a ty pak následně vybuchnou. V úvodu filmu se očekává příjezd čínského velvyslance, je zjevné, že jsou Korejci poměrně dost závislí na obchodu s Čínou. Císař projeví velkou nespokojenost s chováním korejského národa, údajně se chovají v rozporu s císařovou vůlí a vyhrožuje jim svou armádou. V průběhu filmu zjišťujeme, že velvyslanec a jeho doprovod jsou vlastně zvědové Číny a informace z korejského královského dvora posílají rovnou císaři, kterému se donesou informace o zbrani, jež Korejci vyvíjejí. Číňané ji považují za velmi pozoruhodný vynález, nic tak komplikovaného neměli zatím možnost spatřit. Ačkoliv je Korea malým státem, už dlouho pro ně představují hrozbu. Povinností krále je však ochránit svůj národ, nemůžou si dovolit začít válku proti obrovské Číně, ministři na něj naléhají, aby se vzdal, a vyhověl nátlaku Číňanů. Král by rád zajistil Koreji nezávislost, ale je to hodně dlouhý a náročný úkol, má strach o budoucnost svého lidu. Nakonec se však rozhodne použít *singidžon* a odrazit čínská vojska. V závěru král vyjadřuje svůj dík prostým lidem za záchranu národa. Díky schopnostem korejského lidu bude Korea

⁷⁸ ČIN, Ůngjōng. Sedžong pchäksjōnjōnghwaui sŭtchoritchelling juhjōnggwa čōnrjag. *Inmunsahö21* [online]. 2022, 13(3), 531-542, str. 523 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002849070>.

nadále vzkvétat, on je sice král, ale lidé jsou ti praví vládcí. Malý a střední *singidžon*, postavený v roce 1430, byly první raketometry na světě. Velký byl první raketou s dostřelem 3 km.⁷⁹

Mezi diváky, kteří film zhlédli, se našli tací, kteří byli překvapeni, jak málo je tato zbraň v povědomí běžných lidí. *Singidžon* však není ničím neznámým, je popásán a vyobrazen ve středoškolských učebnicích a taktéž v historických záznamech, kde král rozdál vojenským velitelům příručku o zbraních, která podrobně popisovala, jak odlít novou zbraň a jak používat střelný prach. I přes značně upravená historická fakta byl tento film širokou veřejností vcelku dobře přijímán.⁸⁰

Král Sedžong sice není jednou z hlavních postav tohoto filmu, ale i tak dostaneme nástin toho, jaký je to panovník. Je vyobrazen jako vůdce, který chce primárně ochránit svoji zemi. Jelikož se obává vlivu z ostatních států, chce svůj národ ochránit za pomoci vědy a výzkumu. I přes své pochybnosti je ochoten svěřit na krátký okamžik osud země do rukou prostého lidu. Prokazuje svoji lidskost tím, že i přesto, že on sám je král, pokloní se ústředním postavám, které jsou v jeho očích těmi pravými hrdiny.

3.2 Film - *Nanün wangirosoida (I Am the King, 2012)*

Děj se odehrává v roce 1418, což je rokem Sedžongovi korunovace. Vidíme postavu korunního prince Jangnjonga, který se lehkovážně baví s ženami v alkoholovém opojení, což se moc nelíbí současnému králi Tchädžongovi. Na druhé straně je zde princ Čchungjiong, budoucí Sedžong, který se věnuje knihám a studiu. Jako třetí syn nečeká, že by se někdy měl stát králem. Jeho otec za ním však přijde s tím, že se místo svého bratra stane následníkem trůnu a v průběhu tří měsíců má v plánu abdikovat v jeho prospěch. Radní ministři však Tchädžonga odrazují od jmenování Sedžonga následníkem, je sice chytrý a vzdělaný, to z něj však ještě nedělá dobrého krále, chybí mu odvaha a síla, kterou z knih nezíská. Sedžong sám králem být nechce a tak když mu jeho starší bratr pohrozí, rozhodne se před korunovací utéct. Na útěku však srazí muže, kterému následně dá část svého oblečení, takto ho najdou strážé a protože se Sedžongovi podobá, spletou si ho a vezmou ho do paláce. Princ mezitím uteče do vesnice, kde čelí nevlídnému chování ze strany vesničanů, neboť je považován za otroka. Poznává nový svět mimo zdi paláce, vidí chudé lidi, hladovějící děti,

⁷⁹ *Singidžon* [The Divine Weapon] [film]. Režie Judžin KIM. Korejská republika, CJ Entertainment, 2008.

⁸⁰ I, Söngju. Singidžone tähan ohä küričo činsil singidžönün segje čhöčchoü rokchet?. *The Sciencetimes* [online]. 2008 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.sciencetimes.co.kr/news/%EC%8B%A0%EA%B8%B0%EC%A0%84%EC%97%90-%EB%8C%80%ED%95%9C-%EC%98%A4%ED%95%B4-%EA%B7%B8%EB%A6%AC%EA%B3%A0-%EC%A7%84%EC%8B%A4/>.

je svědkem toho, jak se špatně zachází s rolníky na polích. Tito lidé nemají přístup k lékařům a jsou bez jídla nuceni pracovat do strhání. Na svých cestách potkává vynálezce Čangjongsila, jehož vynálezy považuje za prospěšné a povzbudí ho k vytváření dalších. Sám dostává trochu jiný pohled na život. Po všem, co viděl, se vrací zpátky na královský dvůr, chce pomáhat a zlepšit poměry běžných lidí. Má plamennou řeč o tom, jak by měla Korea zpřetrhat pouta s Čínou, která ji vidí pouze jako služebníka. Sedžong se tedy nakonec stává králem s myšlenkou, že chce vládnout tak, aby si vysloužil úctu svého národa.⁸¹

Od ostatních filmů se tento liší tím, že jde primárně o komediální ztvárnění. Nemá se jednat o historický film, který by představoval přesné fakta Sedžongovy vlády a úspěchů. Jde zde hlavně o přiblížení Sedžonga lidským způsobem. Ve větší části filmu je jeho postava vlastně okolím vnímaná jako chudý otrok. Přesto má tato zkušenost velký vliv na vývoj jeho postavy. Z bázlivého prince, který celé dny trávil v knihách a vlastně se nezajímal o okolní svět, se stává někdo, kdo poprvé vidí, jaká je jeho země a lidé v ní. Právě proto nakonec sebere odvahu na to, udělat to, co je správné. Protože jenom jako panovník může mít moc změnit věci a pomoci svému lidu.

3.3 Film - *Naratmalssami* (The King's letters, 2019)

Na začátku filmu je uvedeno, že jedná o adaptaci jedné z množných teorií o vytvoření hangŭlu.

Děj začíná v roce 1442 budhistickým obřadem, snahou, po období šestiměsíčního sucha, přivolat déšť. Král Sedžong je frustrovaný z toho, že i přes velké množství knih, které nechal zhotovit, není mnoho těch, jež by si je mohli přečíst. Má v hlavě myšlenku na vytvoření nové abecedy, ale má pocit, že to je nad jeho síly. Radní ministři jsou radikálně proti vytvoření nového písma, protože znalost čínských znaků jim po generace dává moc nad obyčejnými lidmi a oni nechtějí ztratit svá privilegia. Král se setkává s budhistickým mnichem jménem Sinmi, který má znalosti jak v mluvené, tak psané formě sanskrutu. Král je velmi zainteresován a zajímá ho, jestli se jedná o fonetické písmo, sám přečetl všechny čínské texty o fonetice, ale nemohl v nich najít potřebné informace. Sinmi se rozhodne králi pomoci a předat mu své znalosti, ale pouze pod podmínkou, že se v hlavním městě postaví budhistický chrám. V té době je Korea primárně konfuciánská a buddhismus je vnímán jako nežádoucí, jelikož to dříve byl nástroj k uchvácení moci a bohatství. Sedžong je fascinován novými formami budhistického písma, ale zdají se mu příliš komplikované a je jich příliš mnoho. Snaží se tedy

⁸¹ *Nanŭn wangirosoida* [I Am the King] [film]. Režie Kjusŏng ČANG. Korejská republika, Lotte Entertainment, 2012.

ve spolupráci s dalšími mnichy klasifikovat zvuky, které jsou součástí korejského jazyka a sepsat je v sanskrtu a tibetském písmu. Valná většina lidí v paláci však zpochybňuje královy činy, a tak se skupina ukryje do královnina paláce, aby mohli pracovat dále v utajení. Postupně sesbírávají souhlásky a samohlásky, ale pro krále jich je stále mnoho. Chce méně písmen, neboť i hvězd na obloze je nesmírně mnoho, ale dají se seskupit do 28 souhvězdí. Přesně takový chce počet písmen v nové abecedě, která musí být lehká, aby se ji zaneprázdnění lidé mohli naučit. Nové písmo má tak mít pouze tvar teček a rovných čar. Král přemítá nad tím, že vlastně nikdy nechtěl být králem, avšak podle ostatních je moudrý panovník, jenž má srdce na správném místě. Ministři mají stále větší problém s vývojem nové abecedy, obávají se rovněž reakce Číny. V Číně byla dříve pod nájezdy barbarů a vlivem jejich písma, potlačená čínská kultura. Pokud by Číňané přišli na to, že se v Koreji něco takové ho děje, mohlo by to mít špatné následky. Král chce však vytvořit zemi, která překoná Čínu, kde se všichni učí a žijí z učení svých předků. Pokračuje tedy dále na vývoji abecedy, má pocit, že mu dochází čas, protože je nemocný. Když je abeceda kompletní, pojmenují ji *ŏnmun* a je testována na královniných služebných. Mnich by chtěl, aby se země vrátila s pomocí abecedy zase k buddhismu, ale král i přes svou náklonost k buddhismu tvrdí, že Čosŏn je založen na konfuciánském učení. Sedžong chce předat trůn svému synovi a svůj zbývající čas zasvětit ochraně a šíření abecedy, neboť i když král zemře, tato abeceda musí být zachována. Aby písmo nezaniklo, svěří ho do rukou konfuciánských ministrů, aby ho publikovali s textem, že je založeno na čínských znacích a nese v sobě ducha čínské filozofie. Král nakonec říká, že netíhne ani k buddhismu není konfucianismu, je pouze králem, jenž tu chtěl být pro svůj lid. Na konci vyjadřuje vděčnost Sinmimu, neboť díky němu zde po třiceti dvou letech své vlády zanechává hangŭl pro budoucí svět.⁸²

Přestože je v úvodu zmíněno, že se jedná pouze o možnou teorii vzniku hangŭlu, film byl z faktického historického pohledu výrazně kritizován. Hlavní důvod kontroverze spočíval v tom, že jeden z nejvýznamnějších počinů krále Sedžonga byl vlastně připisován buddhistickému mnichovi a král sám se na tomto výrazně nepodílel. Široká veřejnost se oháněla historickými fakty, které nikterak nenaznačují, že by se postava mnicha Sinmiho na vzniku hangŭlu vůbec podílela. Film *Naratmalssami* byl tak kasovním propadákem.⁸³

⁸² *Naratmalssami* [The King's letters] [film]. Režie Čŏlhjŏn ČO. Korejská republika, Megabox Central Plus M, 2019.

⁸³ KANG, Sŏngrjul. Jŏksa čähäsŏkkwa jŏnghwadžŏk čähjŏne tähan jŏngu: Tŏkhjeongdžu, *Naratmalssami* rŭl čungsimŭro. *Ssinepchorŏm* [online]. 2019, (34), 211-239, str.224-225 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002540962>.

Přestože je film primárně zaměřen na vznik a vývoj hangŭlu, je zde nastíněna i situace na královském dvoře. Sedžong je vyobrazen jednak jako vášnivý panovník s touhou po vědění a vřelým srdcem, který si dělá starosti o svůj lid a miluje ho, tak i jako stárnoucí otec s lidskou stránkou osobnosti. I přestože měl absolutní královskou moc, nedokázal změnit svět pouhým snem jednoho člověka, neboť si byl vědom toho, že k uskutečnění změn jsou zapotřebí lidé.⁸⁴

3.4 Film - *Čchŏnmun:hanŭle mudnŭnda* (Forbidden Dream, 2019)

Film v úvodu uvádání, že byl inspirován skutečnými historickými fakty.

Korea je opět silně ovlivňována Čínou a císař vyzívá Sedžonga, aby zastavil výzkum svých vynálezů, kterých se Číňané bojí. Mají strach z útoků ze strany Koreje a chtějí vyrobené vynálezy zkonfiskovat a převést do Číny, spolu s mužem, který je vytvořil. Tímto mužem je samozřejmě Čangjŏngsil, králův vážený vynálezce. Král nechce přivést zemi do nebezpečí a tak zabavuje a ničí astronomické vynálezy. Zpátky do minulosti je nám představen Sedžongův přátelský vztah s Čangjŏngsilem. Vynálezce byl otrok, jehož nákresy krále zaujaly, a tak ho zbavil titulu otroka a udělil mu titul vědce. Radní jsou proti, neboť je prý kastovní systém základ Koreje, král však pouze vidí to, že dává postavení zručnému muži, z čehož může mít užitek celá země. Na třídách podle něj nezáleží, neboť se všichni díváme na stejné hvězdné nebe a sdílíme stejné sny. Čangjŏngsil vytváří automatické vodní hodiny *čagjŏngnu*. Je vytvořen i první korejský kalendář, král sám rád chodí pozorovat průběh tvoření vynálezů, pomáhá s drobnými úkony a jde vidět, že má velký zápal pro vědu. Je rovněž fascinován hvězdami. Svěřuje se svými nápady na vytvoření vlastní korejské abecedy. Z pohledu okolí je to nebezpečný počin, je zde obava z reakce Číny a vyšších šlechticů. Král chce však svět, ve kterém každý může číst, psát a učit se. Jeho cílem je stvořit něco věčné, co nemůže cizí země vzít. Sní o zemi, která bude moct stát sama za sebe. Podle rádců je psaní a čtení výsadou vyšší vrstvy, pokud dá takovou příležitost i běžným lidem, obrátí se proti němu. Byť je král nemocný, vydání abecedy je jeho snem a touží ji nazvat *džŏngŭm* (*správné hlásky*). Zpretrhává vazby s Čangjŏngsilem, který je trnem v oku nejenom státní radě, ale i samotné Číně. Jakožto přední dvorní vynálezce se podílí Čangjŏngsil na výrobě královských nosítek, která se však poničí. Za tento čin je vyslýchán u soudu a v roce 1442 dostane jako trest

⁸⁴ ČIN, Ůngjŏng. Sedžong pchäksjŏnjŏnghwaui sŭtchoritchelling juhjŏnggwa čŏnrjag. *Inmunsahö21* [online]. 2022, 13(3), 531-542, str. 537-538 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002849070>.

osmdesát ran bičem. Od té doby o něm nejsou žádné záznamy. Čtyři roky od těchto událostí je oficiálně publikována korejská abeceda v té době nazývaná *hunmindžöngüm*.⁸⁵

Ačkoli je *Čchönmun:hanüle mudnūnda* také poměrně kontroverzní kvůli historickým nepřesnostem, nevedlo jeho uvedení ke kasovnímu neúspěchu a je společností obvykle vnímán lépe než *Naratmalssami*. Důvodem se zdá být to, že široká veřejnost lépe přijme faktické nepřesnosti lépe, když je s nimi spjata nějaká emocionální vazba. Přeci jenom je tento film z velké části o přátelství dvou mužů, každý z jiné společenské třídy, kteří si k sobě i přes své rozdíly nachází cestu. Stejně jako v *Naratmalssami* se i zde tvůrci zaměřili na postavu s nízkým postavením v kontrastu s postavou krále.⁸⁶

Sedžong dostává svému jménu moudrého a vlídného panovníka. Jen s těžkým srdcem zahazuje své přátelství s Čangjöngsilem, i když je to pro vyšší dobro. Přestože za revolučními pokroky stojí jeho okolí, bývají to často královny drobné postřehy, které vlastně vynálezce podněcují k tvorbě stále významnějších věcí. Na hangūlu však pracuje sám a uchovává to v tajnosti. Ví, že i když ho žene silná vůle zanechat po sobě něco výjimečného, nic nepřichází bez oběti. Třebaže je postava Čangjöngsila opravdu zmíněna v historických zápisech, jeho vztah s králem byl přinejmenším přikrášlen.

3.5 Seriál – *Pchongdang pchongdang LOVE (Splash Splash Love, 2015)*

V úvodu je uvedeno, že se jedná o fikci, která je však založena na skutečných historických postavách a událostech.

Děj tohoto seriálu vyobrazuje dějiny trochu jiným způsobem, s příměsí moderní a komediální povahy. Hlavní postavou je dívka Tanbi, která je jednoho deštivého dne přenesena portálem v louži do období Čosönu. V té době se tam po údajných třech letech období sucha, provádí rituál na přivolání deště. Tanbi je proto vnímána jako dar z nebes, který přinese zemi požehnání v podobě deště. Sedžong nevěří rituálům a pověrám, problémy by rád řešil za pomoci vědy, neboť nevěří tomu, co si logicky nemůže odůvodnit. Jelikož krále velice zajímá matematika a dívka projeví určité znalosti, požádá ji, zda by ho neučila a on ji na oplátku slíbí, že až začne pršet, může svobodně odejít. Ke studiu matematiky a počtů se přidají znalosti z oblasti medicíny, biologie a agrikultury, které vedou k sepsání nových knih. Snaží se přijít na způsob jak se připravit na sucho a jak efektivněji určovat čas. Král je velmi bystrý a

⁸⁵ *Čchönmun:Hanüle mudnūnda* [Forbidden Dream] [film]. Režie Džinho HŮ. Korejská republika, Lotte Entertainment, 2019.

⁸⁶ KANG, Söngjul. Jöksa čähäsökkwa jönghwadžök čähjöne tähan jöngu: Tökhjeongdžu, Naratmalssami rül čungsimüro. *Ssinepchoröm* [online]. 2019, (34), 211-239 . str. 231 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002540962>.

učenlivý, nesnaží se věci jenom zapamatovat, chce jim i porozumět. Širokým okolím je vnímán jako dobrý král, což je i jeho hlavní myšlenou. Je zde i krátce nastíněn jeho vztah s královnou Sohön, která je využívána členy rady, aby ovlivňovala Sedžonga. Král ukazuje svou lidskou stránku i tím, že rozhořčeně přihlíží tomu, že přestože nemají kvůli suchu lidé ani co pít, mají v paláci dobré jídlo.⁸⁷

I zde je vyobrazen Sedžongův zájem o hvězdy a astronomii. Pracuje na nové abecedě, protože by rád jednou vytvořil pro Koreu vlastní písmo, aby i nižší vrstva obyvatel mohla číst a psát a každý, kdo se bude chtít učit, bude mít šanci. To se však nelíbí učencům, snaží se zhatit Sedžongův vývoj hangŭlu, neboť mají pocit, že pokud bude hangŭl publikovaný, mladí lidé se budou vzdělávat a budou schopni dělit se o své myšlenky, a svět bude v chaosu bez disciplíny. Král se však nechce nechat zastavit, cítí povinnost být tu pro svůj lid. S příchodem deště se dívka vrací zpátky do svého světa a vzkazuje králi, že korejský lid bude v budoucnu vždycky vděčný za vznik hangŭlu. V závěru seriálů je nám ukázáno, že postava Tanbi byla vlastně symbolickým ztvárněním vynálezce Čangjŏngsila.⁸⁸

Toto je první z představených seriálů. Jelikož se nejedná o filmové zpracování, je zjevné, že atmosféra je trochu odlišná. I přes to, že není pochyb o tom, že se jedná o fikci, má být založena na skutečných postavách a událostech. Postavy jsou však hodně upravené a komediálně zpracované. Je zde vyobrazeno Sedžongovo přání vytvořit nové písmo, které by přežilo i generace po něm. Poprvé zde zmiňuje, že jeho snem bylo být králem, aby mohl pomoci svému lidu. I když je seriál primárně zaměřen na budování vztahu mezi Sedžongem a dívčí postavou, i zde je možné pozorovat Sedžongovu bystrost a inteligenci a touhu po vědění. Veškerý vývoj, který se podle historie v dobách jeho vlády konal, byly vlastně přejaté znalosti od dívky z budoucnosti. S náhledem na historická fakta jsou tyto momenty ve filmu značně úsměvné. Je nám však představeno, že Sedžong sám vymýšlí koncept a komplementaci hangŭlu. Faktickou výpovědní hodnotu zde hledat nemůžeme, ale je to koneckonců primárně romantické komediální zpracování.

3.6 Seriál - Čosŏngumasa (Joseon Exorcist, 2021)

Již v úvodu filmu je divák obeznámen s tím, že se jedná o pouhou fikci.

Prvotní scéna vyobrazuje krále Tchädžonga na bitevním poli, kde spolu s vojáky a křesťanským knězem bojuje proti skupině nemrtvých. Pod vlivem zlé magie vidí svého zesnulého otce Tchädžoa, který mu vyčítá, že zabil svého bratra a totéž se stane i jeho synům.

⁸⁷ *Pchongdang pchongdang LOVE* [Splash Splash Love]. 1. díl, Korejská republika, MBC, 2015.

⁸⁸ *Pchongdang pchongdang LOVE* [Splash Splash Love]. 2. díl, Korejská republika, MBC, 2015.

To způsobí, že v amoku zabije skupinu vesničanů. O tři roky později se objevuje postava krále Sedžonga, tehdy ještě prince Čchungnjöng, jako mladého muže, ukazuje se jako trochu nemotorný, ale vlídný. Na druhou stranu jeho starší bratr, prvorozený prince Jangnjöng, je vyobrazen jako frivolní. Po tříleté pauze se království opět potýká s útoky monster, které jsou nazývané nemrtví. Ztvárňují tak klasický koncept zombií, které kousnutím infikují další lidi. Jeden z nemrtvých se naneštěstí objeví v zahradách královského paláce a bohužel unifikuje Sedžongova mladšího bratra. Sedžong dostane za úkol setkat se a doprovázet exorcistu poslaného z Vatikánu, který má dopis od papeže Řehoře. Jako třetí princ má Sedžong na starost bezpečí korunního prince, proto mu byl svěřen i takto nebezpečný úkol. Okolí však vnímá, že i přes královo chování, je jeho oblíbeným synem. Vatikánský exorcista není okolními lidmi přijímán příliš vlídně, Sedžong je k němu však uctivý a pohostí ho.⁸⁹ Při večeři na ně však zaútočí další nemrtví. Princ z obav o další případné útoky přijme pomoc a doprovod potulných herců. Sedžong nezneužívá svého postavení a chce hlavně ochránit korejský lid.⁹⁰

Dále v ději se bohužel nedostáváme, jelikož byl seriál po dvou dílech ukončen. Seriál se stal jedním z nejkontroverznějších a sklízel nemalé dávky kritiky. Zpočátku to sice vypadalo, že bude slavit úspěch, avšak po odvysílání první epizody vznikla na internetu kampaň, která trvala na tom, že seriál zkresluje a znevažuje korejskou historii. V boji proti zlým silám byli představeni vatikánští kněží, což připadalo korejským divákům značně nepatřičné. I Tchädžongovo zabíjení nevinných lidí bylo vnímáno velmi negativně.⁹¹ Byla zveřejněná petice trvající na pozastavení seriálu, kterou podepsalo 247 203 lidí. Vysílací stanice SBS tedy zrušila seriál pouhý týden po jeho uvedení.⁹² V dnešní Jižní Koreji se těžko najde někdo, kdo by neznal historické pozadí Sedžongova nástupu na trůn, kdy měl být jeho starší bratr Jangnjöng budoucím panovníkem, ale král kvůli jeho chování místo něj jmenoval korunním princem Sedžonga. V úvodních dvou dílech je tento fakt nepřímou naznačován a je zjevné, že i

⁸⁹ *Čosöngumasa* [Joseon Exorcist]. 1. díl, Korejská republika, SBS, 2021.

⁹⁰ *Čosöngumasa* [Joseon Exorcist]. 2. díl, Korejská republika, SBS, 2021.

⁹¹ KI, Kyoungryang. Joseon Exorcist and the 'Uncanny Valley' of Korean Historical Dramas: On the Problems of 'Distorted' Representations of History in Korean Popular Culture Products. *International Journal of Korean History* [online]. 2021, 26(2), 193-202, str.193 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://doi.org/10.22372/ijkh.2021.26.2.193>.

⁹² ČU, Čchangjun. Čosöngumasa jögsa pchjohjönüi čängdžömgwa hamüi. *Kchömjunikchesjön iron* [online]. 17(4), 55-89, str.56 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002784511>.

to by byla jedna z hlavních dějových linek seriálů.⁹³ I v takto krátkém záznamu je Sedžong vyobrazen jako vlídný a spravedlivý, nezneužívá svého postavení, odvážně se snaží přistupovat ke svému úkolu, i když je zřejmé, že spíš než síla je jeho předností inteligence.

⁹³ KI, Kyoungryang. Joseon Exorcist and the ‘Uncanny Valley ’ of Korean Historical Dramas : On the Problems of ‘Distorted’ Representations of History in Korean Popular Culture Products. *International Journal of Korean History* [online]. 2021, 26(2), 193-202, str.194-195 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://doi.org/10.22372/ijkh.2021.26.2.193>

Závěr

V této bakalářské práci jsem se zaměřila na postavu Krále Sedžonga a jeho vyobrazení v moderní audiovizuální tvorbě. Sedžongovi nelze upřít jeho vliv na vývoj korejské společnosti. Není to pouze jeho intelekt a vědecký duch, nýbrž i jeho ztělesnění spravedlivého a vlídného krále, co po generace vzbuzuje úctu a obdiv. Konec konců není to pouze souhrn hrdinských vlastností, co dělají z hrdiny hrdinu, je to z velké části i jistá míra společenského uznání. Jde o vytvoření symbolu pro lid a to, co tento symbol v lidech vzbuzuje.

Vyobrazení Sedžongovi postavy se ne vždy podařilo držet historických faktů. V některých momentech se tyto nesrovnalosti setkaly s notnou dávkou nevole ze strany veřejnosti, jako tomu bylo v případě filmu *Naratmalssami* a seriálu *Čosōngumasa*.

Jelikož byly žánry vybraných děl z části odlišené, lišilo se i samotné vyobrazení Sedžonga. V některých jsme mohli pozorovat období jeho vlády, a jaký to byl král, v jiných jsme zase nahlédli více do minulosti, kdy byl pouhým princem a měl se teprve dostat k moci. Film *Singidžōn* nebyl primárně zaměřený pouze na Sedžonga, ale mohli jsme vidět, jak za jeho vlády vznikl první raketomet na světě. Komedialní *Nanūn wangirosoida* se zaměřil na mladého prince, který teprve poznává svou zemi a je formován do role budoucího vládce. Jak už bylo vzpomínáno, dílo *Naratmalssami* je jeden z nejkontroverznějších filmů, a přestože dává vhled na příběh vývoje korejského písma je tato interpretace značně zavádějící. I *Čchōnmun:hanūle mudnūnda* neukazuje přesnou historii, stejně jako v *Naratmalssami*, i zde je vyobrazen vztah mezi králem a poddaným z nižší vrstvy, jenž měl v konečném důsledku vliv na vývoj podstatných historických objevů. V seriálu *Pchongdang pchongdang LOVE* je hlavní záběr na mladého Sedžonga, který se poprvé zamilovává do dívky z budoucnosti, avšak i zde je přítomna idea hangūlu a inteligentního krále. Poslední *Čosōngumasa* je úplně odlišný. Vize čosōnských panovníků, kteří pro záchranu své země bojují s nemrtvými, asi nebyla něco, o co společnost stála.

To, co všechna díla spojovalo, bylo vyobrazení krále jako inteligentního a učenlivého muže, který se zajímá o pokrok ve všech oblastech lidského života. Ve všech dílech je také ztvárněn vztah Číny s tehdejší Koreou, který byl primárně postavený na konceptu vazalské země, a ve většině vyobrazení se chtěla Korea z područí Číny vymanit. Bývá taktéž vyobrazena nevole vůči buddhismu a propagace konfucianismu.

Na závěr můžeme říci, že Sedžongovo ztvárnění se v uvedených dílech do jisté míry shoduje s historickými fakty, ale z velké části je také plné historických nepřesností a misinterpretací. Přestože není osobnost krále vyobrazena jako symbol silného bojovníka, což bývá nejběžnější charakteristikou hrdiny, byl jeho ztvárnění přesto v souladu s definovanými cnostmi hrdiny a to moudrost, odvaha, lidskost, spravedlnost a střídmost, jež byly více méně dodrženy ve všech vybraných dílech. I když se historická fakta liší, myšlenka o velikém a významném panovníkovi ale zůstává. Je třeba si však uvědomit, že nelze brát tato díla jako dogma, neboť neurčují přesné dějiny.

Seznam použité literatury a pramenů

- ALBERT, Liv a Sara RICHARD. *Greek Mythology: The Gods, Goddesses, and Heroes Handbook* [online]. Massachusetts: Adams Media, 2021 [cit. 2023-03-28]. ISBN 978-1-5072-1550-0. Dostupné z:
<https://www.perlego.com/book/2306126/greek-mythology-the-gods-goddesses-and-heroes-handbook-from-aphrodite-to-zeus-a-profile-of-whos-who-in-greek-mythology>.
- BOOTH, Alison. 4 Miracles in Fetters: Heroism and the Selfless Ideal. In: *Greatness Engendered: George Eliot and Virginia Woolf* [online]. New York: Cornell University Press, 1992, s. 130-167 [cit. 2023-04-03]. ISBN 978-1-5017-2279-0. Dostupné z:
<https://www.jstor.org/stable/10.7591/j.ctt207g7bb.9>.
- CAMPBELL, Joseph. *Tisíc tváří hrdiny: archetyp hrdiny v proměnách věků*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-354-4.
- *Čchönmun: Hanüle mudnūnda* [Forbidden Dream] [film]. Režie Džinho HŮ. Korejská republika, Lotte Entertainment, 2019.
- ČIN, ŮngjŃng. Sedžong pchäksjŃngjŃnghwaūi sŃtchoritchelling juhjŃnggwa čŃnrjag. *InmunsahŃ21* [online]. 2022, 13(3), 531-542 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z:
<https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002849070>.
- *ČosŃngumasa* [Joseon Exorcist]. 1. díl, Korejská republika, SBS, 2021.
- DUNCAN, John B. *The Origins of the ChosŃn Dynasty* [online]. Seattle: University of Washington Press, 2000 [cit. 2023-04-30]. ISBN 0-295-97985-2. Dostupné z:
<https://www.perlego.com/book/723375/the-origins-of-the-choson-dynasty-pdf>.
- ČU, Čchangjun. ČosŃngumasa jŃgsa pchjohjŃnūi čāngdžŃmgwa hamūi. *KchŃmjunikchesjŃn iron* [online]. 17(4), 55-89 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z:
<https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002784511>.
- ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. Dějiny států. ISBN 80-710-6411-4.
- FAIRBANK, John King. *Dějiny Číny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. Dějiny států. ISBN 80-7106-249-9.

- GELLNER, Ernest André. *Nacionalismus*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-023-3.
- GOETHALS, George R. a Scott T. ALLISON. *The Romance of Heroism and Heroic Leadership* [online]. 1. Bingley: Emerald Publishing Limited, 2019 [cit. 2023-03-31]. ISBN 978-1-78756-655-2. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/858973/the-romance-of-heroism-and-heroic-leadership>.
- *Hanguksahoesŏ jŏngungŭi wägokkwa (čä) sohwan* [online]. Kŭllobŏl munhwakchontchenčhŭhakhö, 2008 [cit. 2023-04-01]. ISSN 2005-6176. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002650917>.
- I, Sŏnggju. Singidžŏne tähan ohä kŭrigo činsil singidžŏnŭn segje čhŏčchoŭi rokchet?. *The Sciencetimes* [online]. 2008 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.sciencetimes.co.kr/news/%EC%8B%A0%EA%B8%B0%EC%A0%84%EC%97%90-%EB%8C%80%ED%95%9C-%EC%98%A4%ED%95%B4-%EA%B7%B8%EB%A6%AC%EA%B3%A0-%EC%A7%84%EC%8B%A4/>.
- JAYAWICKREME, Eranda a Paul DI STEFANO. How Can We Study Heroism? Integrating Persons, Situations and Communities. *International Society of Political Psychology* [online]. 2012, (33), 165- 178 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41407026>.
- KANG, Sŏngrjul. Jöksa čähäsökkwa jŏnghwadžök čähjŏne tähan jŏngu: Tökhjeongdžu, Naratmalssami rŭl čungsimŭro. *Ssinepchorŏm* [online]. 2019, (34), 211-239 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002540962>.
- KI, Kyoungryang. Joseon Exorcist and the ‘Uncanny Valley ’ of Korean Historical Dramas : On the Problems of ‘Distorted’ Representations of History in Korean Popular Culture Products. *International Journal of Korean History* [online]. 2021, 26(2), 193-202 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://doi.org/10.22372/ijkh.2021.26.2.193>.
- KIM, Čongsu (ed.). *Kodŭnghakkjo kŭmsŏng*. Sŏul.: Kŭmsŏngčchulpchansa, 2014. ISBN 978-89-07-05064-9.

- KIM HABOUSH, JaHyun. *Epistolary Korea: Letters in the Communicative Space of the Chosŏn, 1392-1910* [online]. New York: Columbia University Press, 2009 [cit. 2023-04-29]. ISBN 978-0-231-51955-5. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/775245/epistolary-korea-letters-in-the-communicative-space-of-the-chosn-13921910-pdf>.
- KIM, Chewon. Han Dynasty Mythology and the Korean Legend of Tan Gun. *Archives of the Chinese Art Society of America* [online]. 1948, (3), 43-48 [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20066916>.
- KIM, Jinwung. *A History of Korea: From "Land of the Morning Calm" to States in Conflict* [online]. Indiana: Indiana University Press, 2012 [cit. 2023-04-30]. ISBN 978-0-253-00078-1. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/568566/a-history-of-korea-from-land-of-the-morning-calm-to-states-in-conflict-pdf>.
- *King Sejong Institute*. King Sejong Institute Foundation. iksi.or.kr [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.iksi.or.kr/lms/main/about.do>.
- *King Sejong the Great: The Everlasting Light of Korea*. 2nd ed. Seoul: Diamond Sutra Recitation Group, 2010. ISBN 0-9779613-6-2.
- KLAPP, Orrin E. The Creation of Popular Heroes. *American Journal of Sociology* [online]. 1948, (54), 135-141 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2771362>.
- KOEHLER, Robert, ed. *Hangeul: Korea's Unique Alphabet* [online]. Seoul: Seoul Selection, 2010 [cit. 2023-04-28]. ISBN 978-1-62412-032-9. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/336645285/Hangeul-Korea-s-unique-Alphabet>.
- KOEHLER, Robert. *Joseon's Royal Heritage: 500 Years of Splendor* [online]. 7. vydání. Seoul: Korea Foundation, 2011 [cit. 2023-04-30]. ISBN 978-1-62412-041-1. Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/336645339/Joseon-s-Royal-Heritage-500-Years-of-Splendor>.
- KUNDRA, Nakul. Understanding Nation and Nationalism. *Penn State University Press* [online]. 2019, (21), 125-149 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.5325/intelitestud.21.2.0125>, 126-127.
- LEE, Kwang-rin. The Rise of Nationalism in Korea. *University of Hawai'i Press* [online]. 1986, 1-12 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23718828>.

- LEE, Seung-Ah. *Conception of the Hero in Korean Popular Fiction of Late Choson Period* [online]. Los Angeles, 2014 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://escholarship.org/uc/item/0pt9t794>. Disertace. University of California.
- LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *Králové, královny a hrdinové starověké Koreje*. Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2003. Malá knihovna Nového Orientu. ISBN 80-85425-49-1.
- LÖWENSTEINOVÁ, Miriam a Markéta POPA. *Made in Korea*. V Praze: Nová vlna, 2019. ISBN 978-80-85845-85-3.
- *Nanūn wangirosoida* [I Am the King] [film]. Režie Kjusŏng ČANG. Korejská republika, Lotte Entertainment, 2012.
- *Naratmalssami* [The King's letters] [film]. Režie Čhŏlhjŏn ČO. Korejská republika, Megabox Central Plus M, 2019.
- PETERSON, Mark a Phillip MARGULIES. *A brief history of Korea*. New York: Facts On File, 2009. ISBN 978-0-8160-5085-7.
- *Pchongdang pchongdang LOVE* [Splash Splash Love]. Korejská republika, MBC, 2015.
- PYLE, Kenneth B. Nationalism in East Asia. *National Bureau of Asian Research* [online]. 2007, 29-37 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/24903044>.
- REISCHAUER, Edwin O. a Albert M. CRAIG. *Dějiny Japonska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000. Dějiny států. ISBN 80-7106-391-6.
- ROBINSON, Michael F. Nationalism and the Korean Tradition, 1896—1920: Iconoclasm, Reform, and National Identity. *University of Hawai'i Press* [online]. 1986, 35-53 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23718830>.
- *Sejong City administrative capital de facto of Korea*. Sejong Special Self-Governing City Government. sejong.go.kr [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: https://www.sejong.go.kr/eng/sub01_0201.do.
- *Sejong Center*. sejongpac.or.kr [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.sejongpac.or.kr/eng/main/contents.do?menuNo=700002>.
- SEOW, Jing Yin. Pride of the People: South Korea and Korean Nationalism. *Institute of Strategic and International Studies* [online]. 2013, 4-8 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep13541.3>.

- SETH, Michael J. *A Concise History of Korea: From Antiquity to the Present*. 3rd. ed. Maryland: Rowman & Littlefield, 2019. ISBN 9781538128978.
- SCHEIPERS, Sibylle. *Heroism and the Changing Character of War: Toward Post-Heroic Warfare?* [online]. Basingstoke: Palgrave Macmillan UK, 2014 [cit. 2023-03-19]. ISBN 978-1-137-36252-0. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/3488295/heroism-and-the-changing-character-of-war-toward-postheroic-warfare>.
- *Singidžön* [The Divine Weapon] [film]. Režie Judžin KIM. Korejská republika, CJ Entertainment, 2008.
- SMIRNOV, Oleg, Holly ARROW, Douglas KENNETT a John ORBELL. Ancestral War and the Evolutionary Origins of “Heroism”. *The Journal of Politics* [online]. 2007, (69), 927-940 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.1111/j.1468-2508.2007.00599.x>.
- SMITH, Anthony D. *Nationalism* [online]. 2nd ed. Cambridge: Polity Press, 2010 [cit. 2023-04-01]. ISBN 13: 978-0-7456-5128-6. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1535247/nationalism-theory-ideology-history>.
- Sociologická encyklopedie [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2017. [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz>.
- SPENCER, Philip a Howard WOLLMAN. *Nationalism: A Critical Introduction* [online]. London: SAGE Publications, 2002 [cit. 2023-04-01]. ISBN 0-7619-4721-3. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/862158/nationalism-a-critical-introduction>.
- *Suun čchödžeuwa hongam načchörü jöngungsinhwadžök josoe tähan pigjo jöngu* [online]. Hanguksinčongkjoghakhö, 1999 [cit. 2023-03-31]. ISSN 1738-7035. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001924976>.
- TENNANT, Charles Roger. *A History of Korea* [online]. New York: Routledge, 2010. [cit. 2023-04-30]. ISBN 978-0-7103-0532-9. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1685591/a-history-of-korea-pdf>.
- WILLS, John Elliot. *Mountain of Fame: Portraits in Chinese History* [online]. New Jersey: Princeton University Press, 1994 [cit. 2023-04-19]. ISBN 978-0-691-15587-6. Dostupné z: <https://ereader.perlego.com/1/book/735599/0>.